

УДК 330.322.2

К. О. Басенко,
аспірант кафедри Економічної теорії,
Чернігівський державний інститут економіки і управління

ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ БУДІВЕЛЬНОЇ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ

К. Basenko,
graduate student, Chernihiv state institute of economy and management

ESTIMATION OF EFFICIENCY OF THE USE OF INVESTMENT POTENTIAL OF A BUILD INDUSTRY OF UKRAINE

Викладено авторське трактування економічної категорії "інвестиційний потенціал" і методика оцінки інвестиційного потенціалу будівельної галузі, що пропонує набір складових елементів і дозволяє за результатом досліджень визначити можливості галузі по залученню інвестиційних ресурсів. Оцінка інвестиційного потенціалу зведена до визначення показників, що описують процес здійснення капітальних вкладень у галузі, але не тільки в минулому, а й з точки зору майбутніх можливостей у розрізі протікання інвестиційного процесу. За результатами дослідження за допомогою методу квадрату потенціалу було побудовано графічне зображення ефективності використання інвестиційного потенціалу будівельної галузі України. Виявлено основні чинники неефективного використання інвестиційного потенціалу галузі та зроблено загальні висновки з даного дослідження і окреслено перспективи подальших розвідок у даному напрямі.

Author interpretation of economic category is expounded "investment potential" and method of estimation of investment potential of a build industry which offers the set of component elements and allows after the result of researches to define possibilities of industry on bringing in of investment resources. The estimation of investment potential is erected to determination of indexes which describe the process of realization of capital investments in industry, but not only in the pas but also from point of future possibilities in the cut of flowing of investment process. As a result of research by a method the square of potential the graphic image of efficiency of the use of investment potential of a build industry of Ukraine was built. Found out the basic factors of the ineffective use of investment potential of industry and general conclusions are done from this research and outlined prospect of subsequent secret services in this direction.

Ключові слова: інвестиційний потенціал галузі, фінансовий потенціал, інноваційний потенціал, виробничий потенціал, ресурсний потенціал, оцінка.

Keywords: investment potential of industry, skilled potential, innovative potential, production potential, naturally resource potential, estimation.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

Для стабільного функціонування економіки і забезпечення економічної безпеки країни стратегічні галузі мають бути забезпечені інвестиційними ресурсами. В зв'язку з цим в економічній науці на перший план виходить вивчення інвестиційного потенціалу галузей. Інвестиційний потенціал є базовою фундаментальною основою стійкого розвитку національної економіки. Національний інвестиційний потенціал визначається наявністю інвестиційних ресурсів для здійснення реальних і фінансових інвестицій, які матеріалізуються у новостворюваних факторах суспільного виробництва та суспільній інфраструктурі.

Враховуючи, що будівництво є фондоутворюючою галуззю, розвиток якої залежить від наявності інвестицій та замовлень на будівництво об'єктів у різних галузях та сферах діяльності, головним чинником, що забезпечує її розвиток є розвиток інвестиційної діяльності в країні.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Останнім часом у вітчизняній науці зростає увага учених до питань теоретико-методологічних основ оцінки і реалізації інвестиційного потенціалу економічних агентів. У багатьох роботах учених, оцінка інвестиційного потен-

ціалу проводиться на державному, зональному або регіональному рівнях.

Проте в науковій літературі не знайшли належного віддзеркалення питання, пов'язані з оцінкою інвестиційного потенціалу будівельної галузі, також не розкриті теоретичні положення, що визначають його вплив на ефективність капітальних вкладень. У той же час, порівняльний аналіз галузей народного господарства, розуміння процесів, що протікають в них, оцінка можливостей підприємств галузі ефективно залучати інвестиційні ресурси, важливі для формування державної політики в області інвестиційних процесів.

ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ

Завдання оцінки інвестиційного потенціалу будівельної галузі полягає, на нашу думку, у визначенні деякої сукупності соціально-економічних показників, що характеризують інвестиційний процес в окремо взятій галузі. Залежно від поставлених цілей аналізу можуть бути використані різні чинники або групи чинників.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ

Існують різні визначення і підходи до поняття "інвестиційний потенціал". У сучасній економічній науці немає

Таблиця 1. Показники оцінки інвестиційного потенціалу будівельної галузі

№ п/п	Найменування групи/показника	Сутність та методика розрахунку
1	Виробничий потенціал	
1.1	темп зростання обсягу будівництва	Показник динаміки обсягу будівництва, розраховується як відношення обсягу будівельних робіт в поточному році до обсягу будівельних робіт в попередньому
1.2	ступінь зносу основних фондів	Показник розраховується як відношення середньогалузевого рівня зносу основних фондів до загальноукраїнського
2	Фінансовий потенціал	
2.1	питома вага кількості збиткових підприємств	Показник, відбиває питому вагу кількості збиткових підприємств в галузі від загального числа таких підприємств у країні
2.2	рівень рентабельності продукції	Показник відношення прибутку від реалізації об'єктів до повних витрат на їх будівництво та зведення (по галузі)
3	Ступінь активності інвестування у галузі	
3.1	темп зростання інвестицій	Розраховується як відношення об'єму інвестицій у поточному році до обсягу інвестицій в попередньому
3.2	індикатор структури інвестицій в основний капітал	Показник характеризує структуру інвестицій в основний капітал по галузях будівництва за аналізований рік. Максимальний обсяг інвестицій приймається за 1
4	Ресурсний потенціал	
4.1	темп зростання виробництва будівельних матеріалів	Розраховується як відношення обсягу виробництва будівельних матеріалів в поточному році до обсягу виробництва будівельних матеріалів в попередньому
4.2	індекси цін на будівельні матеріали	Показник характеризує динаміку цін на матеріали в галузі за аналізований рік по відношенню до рівня цін в попередньому аналогічному періоді

єдиного визначення категорії "інвестиційний потенціал галузі". Так, Федосєєв І.В. визначає інвестиційний потенціал як набір ресурсів, які можуть бути вкладені в статутний капітал і представлені на ринку як потенційний інвестиційний попит. На наш погляд, інвестиційний потенціал не обмежується ресурсами, що вкладаються в статутний капітал, а залежить також від природних, кадрових, інфраструктурних і інших ресурсів [1, с. 21].

Підхід Гусакова В.М. привітне інвестиційний потенціал до максимального рівня інвестицій у формі капітальних вкладень, досягнутого Україною в 1990 р. [6, с. 17].

Такі учені, як Криворучко, Зайцев, Лобанов розглядають інвестиційний потенціал як одну із складових економічного потенціалу. Інвестиційний потенціал встає на один рівень з трудовим, інноваційним і природно-ресурсним, а ресурси, що становлять інвестиційний потенціал, включають частину економічних ресурсів у вигляді основних виробничих і невиробничих фондів усіх галузей економіки. На нашу думку, економічний потенціал залежить від більшого набору чинників, ніж запропонований авторами набір, а у визначенні інвестиційного потенціалу підкреслюється суть основних засобів, але не характерні особливості інвестиційного потенціалу.

Нами було уточнено визначення інвестиційного потенціалу як сукупності наявних галузевих ресурсів і можливостей, здатних забезпечити приріст інвестицій у рамках тієї або іншої галузі, що складаються із задіяних і резервних потужностей для отримання доходу або інших поставлених інвестором цілей.

У даному дослідженні під інвестиційним потенціалом будівельної галузі розуміється сукупність інвестиційних можливостей організацій (виробничі, фінансові, продуктиві, кадрові, технологічні), спрямованих на підвищення виробничого потенціалу і залучення інвестицій у діяльність галузі.

Оцінка інвестиційного потенціалу повинна бути зведена, на наш погляд, до визначення показників, що описують процес здійснення капітальних вкладень у галузі, але не тільки в минулому, а й з точки зору майбутніх можливостей у розрізі протікання інвестиційного процесу. Тому завдання оцінки інвестиційного потенціалу будівельної галузі полягає, на нашу думку, у визначенні деякої сукупності соціально-економічних показників, що характеризують інвестиційний процес в окремо взятій галузі. В статті пропонується використати наступні групи показників оцінки інвестиційного потенціалу будівельної галузі (табл. 1).

Інвестиційний потенціал повинен враховувати усі основні макроекономічні показники галузі — обсяги виконання будівельних робіт, кількість будівельних підприємств, рівень рентабельності, міру модернізації і оновлення технічної бази, структуру прибутків і витрат, міру концентрації і т. д. У цілях проведення дослідження, інвестиційний потенціал розділений нами на 4 основні компоненти — виробничий, фінансовий, ступінь активності інвестування у галузі і ресурсний потенціали.

На нашу думку, порівняння структури капіталовкладень із структурою обсягів будівництва дозволить виявити, наскільки пріоритети інвестицій, що склалися, відповідають тій ролі, яка відводиться якій-небудь галузі у валовому продукті. Ці дані дозволять виділити "переінвестовані" і "недоінвестовані" галузі будівництва. Досягнутий інвестиційний потенціал галузі дає уявлення про початковий стан галузі, її можливості освоювати інвестиційні ресурси. Чим вище рівень потенціалу галузі, тим успішніше можуть протікати інвестиційні процеси, реалізовуватися інноваційні проекти.

Під виробничим потенціалом розумітимемо здатність галузевих ресурсів виробляти певну кількість матеріальних благ. Його призначення зводиться до створення нових вартостей, розвитку галузі і інтенсифікації виробництва. Головною метою стає виготовлення продукції [5, с. 132].

Виробничий потенціал галузі промисловості тісно пов'язаний з темпами розвитку галузі. Оптимізація його використання сприяє збільшенню благ, що виробляються і росту інвестиційних ресурсів при незмінних витратах громадської праці. Серед основних особливостей, властивих виробничому потенціалу, економісти [2, с. 148; 4, с. 15] виділяють: цілісність (усі елементи служать єдиній меті), взаємозамінюваність, взаємозв'язок і потужність (кількісна оцінка продуктивних можливостей виробництва).

Здатність до випуску продукції визначається потужністю основних фондів і їх станом, зокрема, такими характеристиками, як знос або придатність основних засобів, що особливо важливо в сучасних українських умовах, коли знос основних засобів в переробних галузях промисловості досягає, за даними на 2012 р., 47 %.

Отже, оцінка основних виробничих фондів може бути безпосередньо зведена до оцінки накопиченого капіталу в галузі, який сам по собі породжує грошові потоки, а саме: порівняння накопиченого капіталу в конкретній галузі з середньогалузевими значеннями по Україні. Знос основного капіталу дає інформацію про якість устаткування та продукції, що на ньому виробляється.

Найважливіший елемент виробничого потенціалу будівельної галузі — матеріально-технічну базу — можна охарактеризувати шляхом розрахунку наступних коефіцієнтів: зносу основних засобів, придатності основних засобів, вибуття і оновлення основних засобів. Основні показники ефективності використання основних засобів представлені в таблиці 2.

Однією з основних проблем відтворення в українській економіці є критичний стан основних засобів, ступінь зношеності яких невпинно зростає, досягнувши 74,9 % у 2011 р. Експлуатація застарілих основних засобів призводить до спрямування значної частини капіталовкладень на підтримку існуючого технологічного рівня підприємств. Наслідком цього стало збільшення залишкової вартості основних засобів за рахунок їх ремонту, а не впровадження нових сучасніших технологічних процесів.

Таблиця 2. Показники ефективності основних засобів будівельної галузі України

Показники	2008	2009	2010	2011	2012
Основні фонди, млрд грн.	315	39,2	66,2	65,3	75,5
Коефіцієнт оновлення, %	2,9	5,2	3,4	17,5	18,3
Коефіцієнт вибуття, %	2,2	1,6	1,1	5,2	4,8
Ступінь зносу основних засобів, %	61,2	60,0	74,9	52,3	55,1

У структурі основних засобів основна доля доводиться на машини і устаткування: 2008 р. — 42,1 % і 2012 р. — 41,9 %, на будівлі і споруди: 2008 р. — 36,0 % і 2011 р. — 36,9%.

Одним з ключових і складних питань сучасного періоду є максимальне і ефективне використання фінансового потенціалу будівельної галузі, тому оцінюємо фінансовий потенціал будівельної галузі України за обраними показниками.

На рівень фінансового потенціалу будівельної галузі впливає наявність власних і залучених ресурсів (у тому числі засоби зарубіжних інвесторів), здатних підвищувати ділову активність, брати участь в інвестиційному процесі, покращувати інфраструктуру і забезпечувати рентабельність діяльності.

На наш погляд, фінансовий потенціал будівельної галузі — це сукупна можливість власних і залучених в будівництво джерел фінансових ресурсів, спрямованих на модернізацію, розширення, ефективне і якнайповніше використання активів, здатних забезпечувати ділову активність і фінансово-економічну стійкість в масштабах, визначених соціально-економічною політикою України.

При зростанні фінансового потенціалу будівельної галузі зростають інтереси потенційних інвесторів, активізуються фінансові стосунки і виникає необхідність у формуванні середовища для розподілу інвестиційних потоків і отримання максимального економічного ефекту.

Після проведення аналітичного дослідження виявлено, що: оборотні активи зменшилися на 6993,4 млн грн. у січні 2012 р. порівняно із січнем 2010 р. і становили 56078,8 млн грн.; власний капітал зменшився на 9780,1 млн грн. та становив 16669,6 млн грн. на початку січня 2012 р.; чистий прибуток також збільшився на 6210,5 млн грн., але все однак спостерігається від'ємне значення на початку 2012 р. Такі тенденції формують ризики для подальшого збереження позитивної динаміки інвестиційної діяльності підприємств. За цими даними можемо підсумувати — галузь демонструє збитковість, що пов'язано головним чином із недостатністю та високою ціною фінансових ресурсів.

Економічні кризи впливають на всі сфери економіки, а будівельна галузь виступає своєрідним індикатором глибини кризи, при цьому, чим сильніше кризові явища в економіці, тим повільніше в подальшому будівельна галузь виходить на свій докризовий рівень розвитку. Пов'язано це з інерцією інвестиційної сфери.

Слід зазначити, що і в докризовий період в Україні спостерігався дефіцит інвестицій, спрямованих в будівельний сектор. Міжнародні зіставлення за показником інвестування будівельного сектора свідчать про те, що Україна значно поступається за цим показником більшості країн, що консервує розвиток вітчизняної будівельної галузі.

Обмежує конкурентоспроможність будівельної галузі високий рівень зносу основних фондів будівельних організацій. Недостатні обсяги інвестування в оновлення фондів в будівельному секторі, стали причиною того, що загальний знос фондів в будівельному секторі в 2009 р. склав 46%. В Україні на душу населення приходить лише 54 дол. США інвестицій в основний капітал будівельного сектора, це в 7—8 разів нижче рівня Іспанії, Норвегії, Бельгії та Швеції, і в 2—3 рази нижче рівня Чехії, Польщі, Росії. Виходячи з показника інвестицій в основний капітал будівельного сектора на 1 кв. км. території країни, Україна також є аутсайдером у порівнянні з країнами Центрально-Східної Європи.

Розвиток будівельного сектора економіки залежить від попиту на будівельну продукцію в промисловому секторі, секторі комерційної і житлової нерухомості.

Розгортання в Україні промислового будівництва вважає відсутність державної стратегії імпортозаміщення та відродження коопераційних зв'язків усередині економіки України, реалізація яких дозволила б створити новий корпоративно-коопераційний каркас економіки і відродити ті сектори економіки, від яких залежить збільшення пропозиції вітчизняної продукції на внутрішньому ринку.

Провідним сектором економіки має стати багатогалузеве машинобудування, яке забезпечує формування сучасного технологічного укладу, конкурентоспроможність і стійку динаміку зростання економіки. Частка машинобудування в структурі промислового виробництва повинна бути доведена до 30—40%.

Внаслідок низької будівельної активності, в Україні спостерігається дефіцит якісної комерційної і житлової нерухомості. Інвестори в Україні завжди віддавали перевагу офісним проектам у зв'язку з їх порівняно швидкою окупністю. Однак нове будівництво таких об'єктів, починаючи з 2009 р., призупинено, значна частина розпочатих об'єктів залишається незавершеним. Зміни на ринку нерухомості зливаються у переміщенні багатьох орендарів в офіси більш низького класу.

Важливою умовою фінансування будівельної діяльності є формування національного капіталу на основі диверсифікації джерел фінансування, механізмів залучення вільних коштів підприємств і заощаджень населення, створення системи інституційних інвесторів, активізації фінансових ринків у регіонах. Розвитку будівництва повинна сприяти тенденція відновлення кредитування будівельного сектора (обсяг нових кредитів будівельним організаціям у травні 2013 р. склав 1,5 млрд грн., у червні — 1,9 млрд грн., в липні — 2,5 млрд грн.). З метою усунення недоліків іпотечного кредитування необхідно скорегувати законодавство про іпотечні облігації та іпотечні кредити на придбання житла, про діяльність Державної іпотечної установи.

Найбільше зростання процентних ставок було відзначено в 1 кварталі 2011 р., коли середньозважена квартальна процентна ставка за кредитами з будівництва досягла для нефінансових корпорацій — 21%, а домогосподарств 18,2%.

Навіть незважаючи на той факт, що в 2012 р. спостерігається поступове падіння процентних ставок і їх наближення до докризового, починаючи з 2011 р. аж до сьогоднішнього дня відзначається негативна тенденція за обсягами кредитування юридичних і фізичних осіб з метою придбання, будівництва та реконструкції нерухомості.

З іншого боку розвиток будівельної галузі має вплив на загальний економічний розвиток та зростання країни. В структурі основних видів економічної діяльності будівництво за даними оперативної інформації Держкомстату січні — вересні поточного року по відношенню до 2009 р. займає досить вагоме місце за рівнем розвитку і займає третє місце після торгівлі та переробної промисловості.

Динаміка інвестицій у будівельну галузь дає можливість зробити висновок про стабільне зростання капітальних інвестицій, яке було призупинене дією кризових явищ у фінансовій системі у 2008—2010 рр.

На сьогоднішній день будівельний сектор і сектор нерухомості істотно втратили свою інвестиційну привабливість в очах іноземних інвесторів, про що свідчить звіти основних світових агентств нерухомості (рис. 1). У сучасній світовій економіці прями іноземні інвестиції все частіше виступають як один з важливих джерел економічного розвитку, структурній і інституціональній перебудови економіки. Чинником, що характеризує інвестиційну привабливість галузей, є вкладення іноземних інвестицій. У 2011 р. поступило іноземних інвестицій по усіх видах економічної діяльності 3,8%, що являється досить низьким показником інвестиційної привабливості галузі.

Сьогодні Україна має істотний потенціал для розвитку комерційного та житлового будівництва. Стабілізація цін на офісні приміщення сприяє прагненням орендарів до розміщення офісів у місцях більш зручного транспортного сполучення і виведення їх з центральної частини міст. Оренда та будівництво офісних приміщень за межами

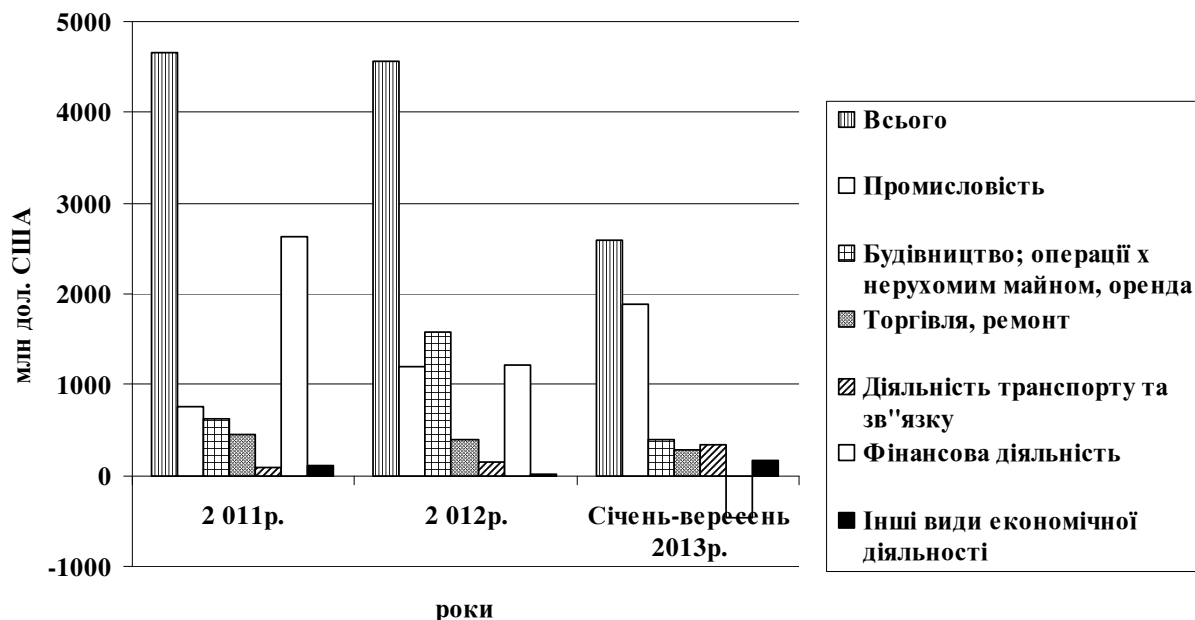

Рис. 1. ПІІ за видами економічної діяльності в економіці України

ділової частини міст створює можливість розширення бізнесу.

Прогнозується, що з підвищенням ділової активності на початку 2014 р. ціни на офіси підуть вгору, в той час як обсяг введених в експлуатацію офісних приміщень у 2013 р. проти 2012 г. скоротився майже на 30%, а нове будівництво було обмежено. Ситуація свідчить про певну активізацію ринку комерційної нерухомості. У цілому ж Україна спізнюється з виходом з кризи в цьому секторі за кількістю угод з нерухомістю в Росії і Європі. Очікується, що після 2013 р. в Україні теж відбудеться зростання кількості угод на комерційну нерухомість, після чого ринок швидко активізується.

Представлені статистичні дані дозволяють зробити висновок про недостатню інвестиційну активність у сфері будівництва, про значні диспропорції по показнику частки інвестицій в основний капітал в сфері "Будівництво" в сукупних інвестиціях.

В Україні сформувалися серйозні перепони для вільної конкуренції в будівельній галузі. Висока концентрація і вертикальна інтеграція будівельного сектору, близькість деяких гравців ринку до міської влади, непрозорий процес виділення земельних ділянок паралізують вільну конкуренцію в будівельному бізнесі.

До складу ресурсного потенціалу будівельного комплексу входить промисловість будівельних матеріалів, виробництво будівельних конструкцій і деталей.

Промисловість будівельних матеріалів включає виробництво стінових матеріалів, цементну промисловість, видобуток і первинну обробку мінерально-будівельних матеріалів, склоробну промисловість, виробництво облицювальних, оздоблювальних матеріалів та санітарно-технічних виробів. Розміщення промисловості будівельних матеріалів визначається в основному обсягами будівельно-

монтажних робіт за економічними районами та наявністю сировинного фактора. Найпотужнішими центрами промисловості будівельних матеріалів є Київ, Харків, Одеса, Дніпропетровськ, Кривий Ріг, Запоріжжя, Донецьк, Маріуполь.

Виробництво будівельних конструкцій та деталей включає в себе підприємства з виготовлення збірного залізобетону і залізобетонних конструкцій, які тяжіють до великих промислових центрів і вузлів, населених пунктів зі значним обсягом житлового і промислового будівництва (основними з них є Харківське, Львівське, Криворізьке, Луганське та Сумське), домобудівні комбінати (найбільш потужні зосереджені в Києві, Донецьку, Луганську, Запоріжжі, Одесі), а також виробництво будівельної цегли, розміщення якої орієнтована на споживача. Великі центри виробництва будівельної цегли — Київ, Харків, Дніпропетровськ, Запоріжжя, Львів, Чернігів, Івано-Франківськ, Слов'янськ, Бахмут тощо.

За останній час у виробництві будівельних матеріалів все ширше стали використовуватися вторинні ресурси, відходи інших галузей промисловості — доменні шлаки, зола електростанцій та ін. Швидке зростання капітального будівництва викликало необхідність індустріалізації будівельного виробництва з виготовленням на спеціалізованих заводах чорних залізобетонних конструкцій і деталей.

Розповсюдженість сировинних ресурсів, дешевизна і вантажомісткість сировини і готової продукції, масовість і повсюдність їх використання обумовлюють одночасне тяжіння виробництва і до сировини, і до споживача.

У 2011 р. в результаті проблем із фінансуванням скорочувались обсяги будівельних робіт, а отже, значно знизилась обсяги введення об'єктів в експлуатацію. За підсумками року в Україні було введено в експлуатацію 6400 тис. кв.м житла, що на 39% менше, ніж протягом аналогічного періоду 2010 р. Відповідно, зменшення обсягів будівельних робіт призвело до зменшення попиту на будівельні матеріали, що позначилося на скороченні обсягів їх виробництва. Єдиним видом будівельних матеріалів, обсяги виробництва якого не зменшувалися, були плити та керамічні плитки. Це пов'язано з тим, що у 2011 р., здебільшого, виконувалися оздоблювальні роботи у будинках, що були зведені у докризовий період, а також зі стабільним попитом індивідуальних забудовників з високим рівнем доходів.

У 2012 р. спостерігалось деяке поживлення у будівельній галузі, в ре-

Таблиця 3. Оцінка інвестиційного потенціалу будівельної галузі

№ п/п	Найменування групи/показника	2012		еталон	
		значення	оцінка	значення	оцінка
1	Виробничий потенціал		5		10
1.1	темп зростання обсягу будівництва	80,7	2	115	10
1.2	ступінь зносу основних фондів	55,1	8	75	10
2	Фінансовий потенціал		3		10
2.1	питома вага кількості збиткових підприємств	37	5	5	10
2.2	рівень рентабельності продукції	-1,8	1	15	10
3	Ступінь активності інвестування у галузі		9		10
3.1	темп зростання інвестицій	137,4	10	120	10
3.2	індикатор структури інвестицій в основний капітал	0,8	8	1	10
4	Ресурсний потенціал		6		10
4.1	темп зростання виробництва будівельних матеріалів	92,1	2	120	10
4.2	індекси цін на будівельні матеріали	120,7	10	120	10

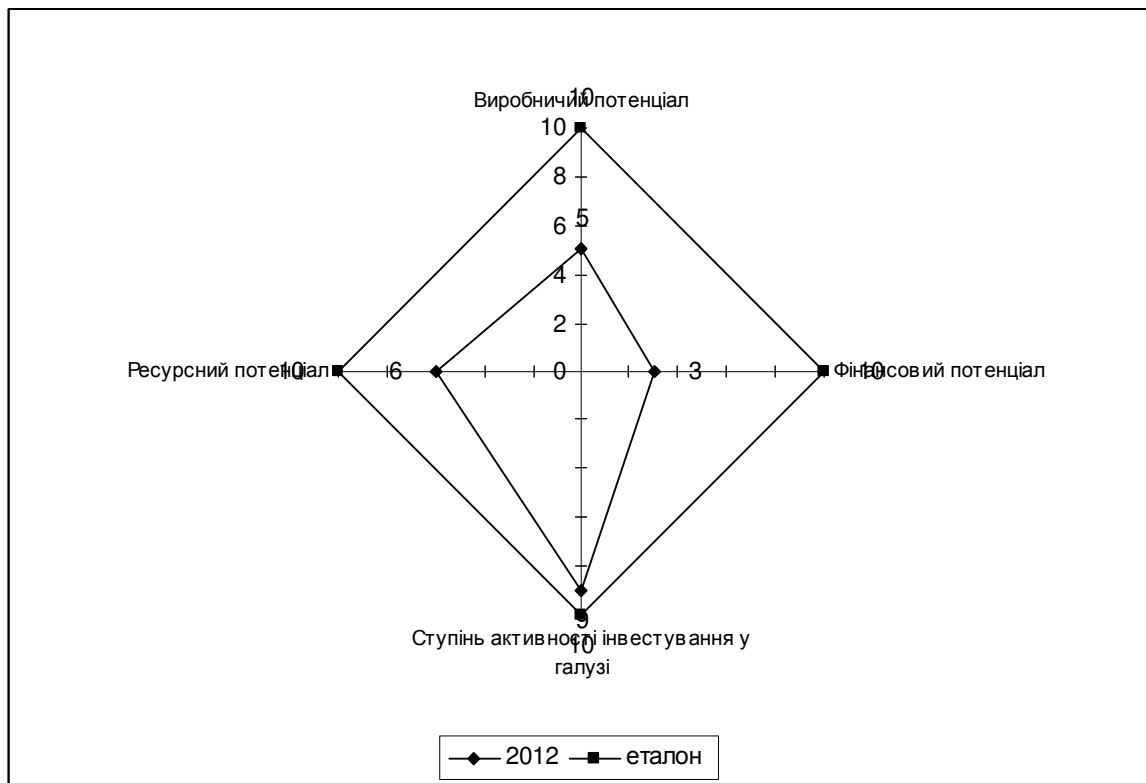

Рис. 2. Використання інвестиційного потенціалу будівельної галузі України в 2012 р.

* За еталон використано середні значення світової будівельної індустрії

зультаті чого зріс попит на будівельні матеріали, що позначилося на збільшенні обсягів їх виробництва. Так, у січні — вересні 2010 р. зросли обсяги виробництва плит та керамічної плитки, вапна, блоків та цегли з цементу, збірних елементів конструкцій для будівництва тощо. Тенденція до зменшення обсягів виробництва зберігалася лише у напрямках виробництва керамічної цегли та цементу.

Отже, підсумовуючи проведені дослідження ефективності використання інвестиційного потенціалу будівельної галузі зведемо оцінку у таблицю 3.

Використавши метод квадрату потенціалу будуюмо графічне зображення ефективності використання інвестиційного потенціалу будівельної галузі України в 2012 р.

ВИСНОВКИ З ДОСЛІДЖЕННЯ І ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ РОЗВІДОК У ДАНОМУ НАПРЯМІ

Основним чинником неефективного використання інвестиційного потенціалу будівельної галузі є нераціональне використання інвестицій. Оцінка результатів діяльності будівельної галузі свідчить про збільшення суми сукупних збитків при зниженні питомої ваги збиткових організацій. Усе це дає уявлення з одного боку про відхід з ринку неефективних учасників, з іншого боку — про концентрацію фінансових проблем діючих учасників, що на тлі зниження рентабельності діяльності продовжує бути загрозою для розвитку усєї галузі. Але першочерговою проблемою, яка постає перед будівельною галузю на даному етапі, є питання створення сприятливого інвестиційного клімату в Україні, реальних фінансово-кредитних механізмів для стимулювання промислового та житлового будівництва з метою підвищення конкурентноздатності галузі, через те, що ринкові умови господарювання вимагають формування нових засад взаємовідносин учасників інвестиційного процесу у капітальному будівництві.

Література:

1. Бузырев В.В., Суворова А.П., Федосеев І.В. Економіка будівництва: навч. пос. — М.: Изд.центр "Академія", 2011 р.

2. Горчаківська Г.В. Інвестиції як складова ефективної діяльності підприємств будівельного комплексу / Г.В. Горчаківська // Економіка будівництва і міського господарства. — 2009. — Т. 5. — № 3. — С. 147—151.

3. Офіційний сайт Державного управління статистики в Україні <http://www.ukrstat.gov.ua/>

4. Микитюк П.П. Аналіз інвестиційно-інноваційної діяльності підприємств: монографія / П.П. Микитюк. — Тернопіль: ТНЕУ, 2009. — С. 7—53.

5. Марчук Т.С. Системний підхід до визначення конкурентноздатності будівельної організації / Т.С. Марчук // Формування ринкових відносин в Україні: Наук. зб. — Вип. 4. — К.: НДЕІ, 2010. — С. 130—133.

6. Гусаков В. М., Федоренко В. Г. Стан підприємництва та напрями його подальшого розвитку на основі науково-технічного прогресу в будівельному комплексі України // Про приватизацію: Держ. інформ. бюл. — 2007. — № 1.

References:

1. Buzayev, V.V. Suvorova, A.P., Fedosieiev, I.V. (2011), *Ekonomika budivnytstva* [Building Economics], Izd.tsentr "Akademii", Moscow, Russia.

2. Horchakivs'ka, H.V. (2009), "Investments as a part of the building complex's effective activities", *Ekonomika budivnytstva i mis'koho hospodarstva*, vol. 5, pp. 147—151.

3. Ofitsijnyj sajt Derzhavnoho upravlinnia statystyky v Ukraini [The official site of the state management of the statistics in Ukraine], available at: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

4. Mykytiuk, P.P. (2009), *Analiz investytsijno-innovatsijnoi diyal'nosti pidprijemstv* [The analysis of the enterprises investment and innovation activity], TNEU, Ternopil', Ukraine.

5. Marchuk, T.S. (2010), "The system approach to the building organization competitiveness determination", *Formuvannia rynkovykh vidnosyn v Ukraini*, no. 4, pp.130—133.

6. Husakov, V.M. Fedorenko, V.H. (2007), "The condition of the enterprises and the directions of the further development on basis of scientific and technological advance in the Ukrainian building complex", *Pro pryvatyzatsiiu: Derzh. inform. Biul*, no. 1.

Стаття надійшла до редакції 30.01.2014 р.